

Elise Kant: ... mensen die licht brengen ...

'De uitdaging wordt elke dag groter'

Door: Elise Kant

09-01-2025

Elise Kant, directeur van de Haëlla Stichting is dit jaar de invloedrijkste professional in de filantropie. Op 11 december werd zij door een kritische jury unaniem verkozen tot nummer 1 in de DDB 100. Dat gebeurde tijdens het Civil Power Congres. Bij die gelegenheid sprak zij een indrukwekkend dankwoord uit. Op veler verzoeken presenteren we deze toespraak nog eens in deze eerste Nieuwsbrief van 2025. We brengen haar tekst zo naturel mogelijk.

Op deze feestelijke dag hebben we het vaker gehoord. Het zijn barre tijden. Tijden waarin in Nederland en Europa dingen gebeuren die we niet op deze manier voor mogelijk hadden gehouden. De rechtsstaat wordt bedreigd, Grondrechten aangevallen en humaniteit en rechtenbenaderingen als uitgangspunten voor beleid lijken in de vernietiger te zijn gegoooid. Ik vind het een worsteling. Wat doe je daarmee? En vooral wat betekent dat voor ons als Haëlla, voor ons als vermogensfondsen?

We zijn de vrije vogels, klein qua volume als je het vergelijkt met de overheid, maar groot als we denkkrachten bundelen in samenwerkingen. Wanneer we als kleine speedbootjes de mammoet tanker van de overheid een beetje uit koers duwen. Dat kunnen we. Dat hebben we gezien toen we in de coronacrisis met een aantal fondsen de gemeente Amsterdam lieten zien dat er 20.000 mensen met honger waren. Waarvan 15.000 zonder papieren. En dat we daar een oplossing voor hadden. De gemeente ging meedoen ondanks stringente wet en regelgeving. Met een paar kleine fondsen duwden we dat schip een andere vaargeul in. We kunnen dat als fondsen. Maar het daagt ons tot op het bot uit. En het voelt alsof die uitdaging elke dag groter wordt. Wat doe je als de tegenmacht zo ingaat tegen waar je in gelooft, waar je voor werkt?

Onmacht en onrecht

U allen hier vandaag heeft een passie voor rechtvaardigheid. Ik ontdekte de afgelopen jaren hoe die gedrevenheid bij iedereen op de een of andere manier bodem heeft in ervaring. Ervaring met onmacht en onrecht. Met omvallen en weer opstaan. En daardoor met een diep gevoel van een verschil willen maken.

Mijn passie komt voor een groot deel voort uit het werken met mensen afkomstig uit, en daarnaast zelf rondlopen in, oorlogsgebieden. Lang geleden in Cambodja en later in Oeganda. Oorlog, zo leerde ik, is permanent bang zijn en niet weten of, waar en wanneer het kwaad je zal treffen, proberen niet paranoia te worden want wie kun je vertrouwen? Oorlog is een eindeloze reeks van verhalen van gruwel, dood en verderf. Is de strijd om uit alle macht te proberen je geloof in de goedheid van mensen overeind te houden. Kwaad is er. Dat kun je niet uitgummen, zelfs wegstijgen helpt niet genoeg. Het is zoeken naar de verhouding tot het kwaad.

Hel op aarde

Ik leerde twee lessen. Ten eerste dat wie uit een oorlog of andere situatie van geweld komt één ding intens nodig heeft. Hartstochtelijk te ervaren dat er mensen zijn die om je geven. Dat je welkom bent. Iedereen die uit zo'n situatie komt heeft dat nodig. Iedereen! Dat is altijd een basis geweest van Haëlla en dat vullen we nu bijvoorbeeld heel concreet in met financiering van projecten aan de buitengrenzen van Europa. Projecten van organisaties die vaak als enige de humaniteit laten zien in een systeem dat verontmenselijkt is. Ik ben er geweest, in Griekenland en Calais. Het is de hel op aarde. En wij zijn er als land mede verantwoordelijk voor. Ik vind dat meer dan onverdraaglijk.

Daarom ben ik heel blij dat zeven fondsen nu hebben gezegd wij gaan daar gezamenlijk de schouders onder zetten. Zowel qua financiën maar ook in het zoeken naar wat we nog meer kunnen betekenen in deze uitwas van het normaliseren van ontmenselijking. Ik nodig u allemaal zeer en van harte uit om mee te doen. Op de website van Haëlla staat hoe dat concreet kan.

Het andere dat ik leerde was dat ik me alleen kan verhouden tot kwaad door te kijken naar waar het tegenovergestelde gebeurt. Het omzien, heel concreet. Mensen die gaan dóen hier in Nederland en wereldwijd. Die in zichzelf een bron vinden die zegt : Dit moet, kan en zal anders. Die soms omvallen, weer opstaan en dan weer verder gaan. Zij zijn niet alleen licht voor de mensen om hen heen. Zij zijn ook de redding van de samenleving. Werken voor Haëlla met zijn nadruk op kleine projecten, op mensen met lef en ideeën was voor mij thuiskomen. Omdat ik hier echt met hart en ziel in geloof.

Theory of Change

Het voelt soms als tegen de stroom inzwemmen. Wij vragen geen TOC, we vragen geen *impact indicators* en bij onbegrijpelijke aanvragen wijzen we niet meteen af, als mensen niet taalvaardig zijn gaan we bellen, ze mogen ook een filmpje insturen als ze dat makkelijker vinden.

Dat betekent niet dat we niet hechten aan systeemverandering. Zeker wel. Maar systeem verandering kun je niet eten, niet aantrekken en je kunt er ook niet in wonen. Juist met het ontvangen van zo'n duizend aanvragen per jaar krijgen we een unieke blik op de samenleving. Op daar waar het fout gaat. En daar kijken we naar, en waar het moet schalen we op. Dat was bijvoorbeeld het begin van kleine corona hulp en dat was het begin van het voedselproject in Amsterdam. Dat gedragen wordt door achttien kleine projecten, en dat leidde tot systeemverandering.

Calais

Al die kleine projecten zijn signalen. Op twee manieren: van waar het fout gaat én van waar het goed gaat. Mensen die dat zien en in alle eenvoud vaak iets gaan doen. Van Sandra in Rotterdam die tochtslangen breit met een groep eenzame ouderen voor mensen in een doorwaaiwoning tot Marrie in Hoogeveen die een uitdeelwinkel is gestart voor mensen met een minimum inkomen. Van Elyne in Kampala die meisjes die verkracht zijn en zwanger zijn geworden, opvangt en regelt dat ze weer naar school gaan tot Judy die midden in de nacht langs de stranden van Calais rijdt op weg naar mensen in nood omdat hun boot is gezonken.

Zij en duizenden anderen zijn de 'lichtbrengers' in de samenleving. Zij verdienen onze steun. Omdat ze die mensen bereiken die anders niet bereikt worden.

Bij Haëlla komen we duizenden van zulke mensen tegen. De mensen die het verschil maken. U gaat zo, denk ik tenminste, voor mij klappen. Dat is lief. Maar laten we klappen, allemaal, uit alle macht, voor de Sandra's en Marries hier, de Elynes in Oeganda en zoveel andere landen, en de dappere mensen als Judy die doen wat Europa nalaat. Zij laten mensen voelen dat ze er toe doen.

Fundament

Deze mensen brengen hoop. Zij zijn het fundament. En wij, *the lucky ones*, mogen daar aan bijdragen. Als individuele fondsen, maar ook in de samenwerking zoals we die hebben gecreëerd in Kleine Armoede Hulp en het voedselproject, en nu ook in een samenwerking op het ondersteunen van de organisaties die de humaniteit proberen te bewaken aan de randen van Europa.

Het is aan ons om dat mogelijk te maken wat anders niet kan. Die organisaties te steunen die nee zeggen tegen wat onaanvaardbaar is en die dan gaan handelen. Deze mensen en nog veel meer dan zij! Tegen elke verdrukking in.

Over de auteurs

Dank u wel.

Elise Kant is Directeur bij Haëlla Stichting